
ADVIES

Voorontwerp van EFRO-programma 2021-2027 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Aanvrager

Gewestelijke Overheidsdienst Brussel

Aanvraag ontvangen op

17 februari 2022

Aanvraag behandeld door

Commissie Economie - Werkgelegenheid -
Fiscaliteit - Financiën

Advies aangenomen door de Plenaire vergadering van 21 april 2022

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 - 1000 Brussel

Tel. : 02 205 68 68 - brupartners@brupartners.brussels - www.brupartners.brussels

Vooraf

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) is de financiële hefboom van de Europese Unie om haar beleid inzake regionale cohesie en ontwikkeling tot een goed einde te brengen. De nota heeft tot doel de opstelling van een Brussels Operationeel programma voor te bereiden, dat zal dienen om het EFRO in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten uitvoer te leggen.

Op 25 juni 2020 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ingestemd met een algemene strategienota, die richting geeft aan het EFRO voor de periode 2021 tot 2027, ter voorbereiding van de opstelling van een Brussels Programma. Brupartners heeft op 17 september 2020 een advies over deze nota uitgebracht¹. De regering heeft vervolgens op 23 december 2021 de verdeling van de middelen tussen de verschillende programma's goedgekeurd, waarvan het EFRO-aandeel 121.284.116 euro (in lopende prijzen) bedraagt.

De investeringsstrategie van het EFRO in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is opgebouwd per strategische doelstelling. Elke strategische doelstelling is opgesplitst in verschillende specifieke doelstellingen. Voor elk ervan wordt een verdeling van de middelen in lopende prijzen toegewezen. De strategische doelstellingen luiden als volgt :

- S.D. 1 : Een concurrerder en slimmer Europa door de bevordering van innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT-connectiviteit ;
- S.D. 2 : Een groenere, koolstofarme transitie naar een koolstofneutrale economie en een veerkrachtig Europa door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en -beheer, en duurzame stedelijke mobiliteit ;
- S.D. 4 : Een socialer en inclusiever Europa door uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten ;
- S.D. 5 : Een Europa dat dichterbij de burger staat door bevordering van de duurzame en geïntegreerde ontwikkeling van alle soorten gebieden en lokale initiatieven.

Advies

Brupartners neemt er akte van dat men zich tot hem heeft gericht zodat hij tot de richtsnoeren van het Operationeel programma zou kunnen bijdragen. Hij formuleert hierna de volgende aanbevelingen :

1. Algemene beschouwingen

1.1 Inaanmerkingneming van het Relance- en Herontwikkelingsplan

Brupartners verheugt zich erover dat er voorafgaandelijk aan de afstemming tussen het Relance- en Herontwikkelingsplan en de EFRO-programmering werd gedacht. Hij vraagt dat de opvolging die op dit niveau wordt verricht, ongeacht de bevoegde instantie, een meer algemene beschouwing van de verdeling van de Europese middelen mogelijk zou maken. De vastgestelde interacties moeten voorkomen dat projecten dubbel worden gefinancierd of dat projecten worden gefinancierd die te veel op elkaar lijken en daardoor een minimale impact op het Brusselse ecosysteem hebben.

¹ [A-2020-035-BRUPARTNERS](#)

1.2 Algemene visie op de Europese fondsen

Brupartners dringt aan op een algemene visie op de tenuitvoerlegging en de hefboomeffecten van de verschillende Europese fondsen die op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden aangewend. Daartoe dringt hij aan op de noodzakelijke interacties tussen het (nog op te richten) stuurcomité, het opvolgingscomité, Brussels International en alle andere instanties die informatie over de aanwending van de Europese middelen kunnen verstrekken.

1.3 Inaanmerkingneming van de vzw's

In de indicatoren

Wat de interpretatie van de indicatoren voor maatwerkbedrijven betreft, liet de vorige programmering, wegens meningsverschillen tussen België en de Europese Commissie, de financiering van vzw's niet toe. **Brupartners** raadt dan ook aan om bijzonder waakzaam te zijn bij het definiëren van deze indicatoren, zodat alle vzw's een beroep zouden kunnen doen op de EFRO-fondsen als ze voldoen aan de voorwaarden om deze te verkrijgen.

1.4 Weerslag op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brupartners dringt erop aan dat bij de investeringen die door de aanwending van het EFRO worden gegenereerd, zoveel mogelijk gebruik zou worden gemaakt van Brusselse arbeidskrachten en technieken. In dit verband moet worden nagegaan welke hefboomen (bijv. clausules in overheidsopdrachten) beschikbaar zijn om ervoor te zorgen dat opdrachten in verband met EFRO-projecten een positieve weerslag op de Brusselse ondernemingen en werknemers zouden hebben.

1.5 Genderaanpak

In het algemeen is **Brupartners** verheugd over de inclusie in de maatregelenprogrammering die gelijkheid, inclusie en non-discriminatie voor elke subdoelstelling wil waarborgen. Hij betreurt het echter dat er geen meer specifieke oplossingen werden ontwikkeld om aan verschillende gendergerelateerde vraagstukken te beantwoorden: ondersteuning van het vrouwelijk ondernemerschap, tenuitvoerlegging van een plan « eenoudergezinnen », vervrouwelijking van de sectoren, combinatie van privé- en beroepsleven, enz.

2. Beschouwingen per strategische doelstelling (SD)

2.1 S.D. 1: Een concurrerender en slimmer Europa door de bevordering van innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT-connectiviteit

Onderzoek en ontwikkeling, innovatie

Wat onderzoek, ontwikkeling en innovatie betreft, benadrukt **Brupartners** het belang van de bewustmaking voor wetenschappen in de scholen. Hij stelt voor dat het Beroepenpunt hiertoe op regionale schaal zou kunnen bijdragen, evenals de Stuurgroep van het Bassin Enseignement qualifiant - Formation - Emploi via de synergiepolen ervan.

E-Government

Brupartners wil het verband leggen tussen digitale armoede en het niet-opnemen van rechten (*non-take-up*). Doordat informatie via internet of digitale instrumenten ontbreekt of niet toegankelijk is, zijn sommigen niet op de hoogte van de overheidsuitkeringen en -diensten waarop zij aanspraak kunnen maken, en blijven zij er derhalve van verstoken. Er blijven sociale ongelijkheden op het gebied van digitale armoede bestaan.

Prioriteiten per geselecteerde specifieke doelstelling

Specifieke doelstelling 1.1

Wat de prioritaire sectoren en de verschillende prioriteiten van deze specifieke doelstelling betreft, herhaalt **Brupartners** dat de Strategie 2030 de wil vermeldt om alle regionale actoren te ondersteunen : academische wereld, privésector, social-profitsector en overheidssector.

Brupartners is van oordeel dat de implementatie van innovaties en de valorisatie van de verkregen resultaten zullen moeten worden verbeterd door structurele samenwerkingen tussen al deze actoren te stimuleren. **Brupartners** vraagt dan ook dat de Fondsen die aan deze specifieke doelstelling gekoppeld zijn, voor alle ondernemingen en social-profitactoren zouden openstaan.

Specifieke doelstelling 1.2

Brupartners roept op om de Industrie 4.0 op de voorgrond te stellen door samen te werken met de beroepssectoren. Aangezien de digitale transitie niet plaatsvindt en niet zal plaatsvinden zonder een aantal vragen in verband met het beroepsstatuut van werknemers aan de orde te stellen, en in het besef dat dit onderwerp buiten de werkingssfeer van de SD valt, dringt hij er niettemin op aan dat een monitoring van de kwaliteit van de met steun van het EFRO gecreëerde banen zou worden ingesteld.

Brupartners stelt vast dat de digitale kloof nog steeds sterk aanwezig is. Om niemand bij deze transitie achter te laten, dringt hij erop aan dat de meest kwetsbare bevolkingsgroepen de beschikking zouden krijgen over de nodige digitale instrumenten en begeleiding, maar ook over kosteloze aansluitingsmogelijkheden, met name via de oprichting van digitale openbare ruimten.

Aangezien de EFRO-programmering een langetermijnkarakter heeft, gezien ze de periode 2021-2027 bestrijkt, is **Brupartners** van mening dat bij de investeringen die worden gedaan om voordeel te trekken van de digitalisering, rekening moet worden gehouden met de mogelijkheden die 5G zou kunnen bieden. De gedane investeringen zullen verenigbaar moeten kunnen zijn met de uitgerolde technologieën. **Brupartners** spreekt zich hier niet uit over de vraag of 5G al dan niet moet worden ontwikkeld, wat binnen een welomschreven kader met uitrolvoorwaarden, een inaanmerkingneming van de voordelen, nadelen, risico's, ... moet gebeuren.

Specifieke doelstelling 1.3

Brupartners is van mening dat alle sectoren bij de transitie moeten worden betrokken, of deze nu digitaal, circulair, duurzaam... is. In die zin is **Brupartners** van oordeel dat er geen sector van de circulaire economie als zodanig bestaat en vraagt hij derhalve dat de Fondsen die aan deze specifieke doelstelling zijn gekoppeld, voor alle ondernemingen en social-profitactoren zouden openstaan.

Voorts worden in de voornaamste doelgroepen van de arbeidsmarkt personen met een beperking en personen die ver van de arbeidsmarkt af staan, niet genoemd. **Brupartners** vraagt om hen te integreren en om de ondernemingen die hen werk verschaffen ook te kunnen ondersteunen, niet

alleen door hierin hun begeleiding te versterken, maar ook hun slimme en innovatieve economische transformatie, zodat ze banen voor personen met een beperking en personen die ver van de arbeidsmarkt af staan zouden kunnen creëren.

2.2 S.D. 2 : Een groenere, koolstofarme transitie naar een koolstofneutrale economie en een veerkrachtig Europa door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en -beheer, en duurzame stedelijke mobiliteit

Specifieke doelstelling 2.1

Brupartners is van mening dat deze gelegenheid moet worden aangegrepen om groepsinvesteringen in energierenovatie tussen verschillende gemeenschappen en/of verenigingen, of zelfs particulieren, aan te moedigen.

Daarnaast dringt **Brupartners** erop aan om de beroepsorganisaties, in het bijzonder de Orde van Architecten, erbij te betrekken als het om energie-efficiëntie en biodiversiteit in groene infrastructuur gaat.

Wat de infrastructuur betreft, is **Brupartners** verheugd over het feit dat de steun voor renovatie en EPB betrekking heeft op alle infrastructuur/gebouwen van social-profitondernemingen en tot investeringen in uitrusting wordt uitgebreid. **Brupartners** wenst dat dit in het EFRO-programma 2021-2027 zou worden verduidelijkt.

2.3 S.D. 4 : Een socialer en inclusiever Europa door uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten

Brupartners stelt vast dat SD 4 hoofdzakelijk gericht is op de totstandbrenging en renovatie van infrastructuur. Daarnaast wenst **Brupartners** dat, net als in de vorige programmeringsperiode, hierin directe steun zou kunnen worden verleend aan maatschappelijke projecten via het thema « Promoting social inclusion & combating poverty ».

Voorts worden in de voornaamste doelgroepen van de arbeidsmarkt personen met een beperking niet genoemd. **Brupartners** vraagt om hen te integreren en om de ondernemingen die hen werk verschaffen ook te kunnen ondersteunen, niet alleen door hierin de opleidingen te versterken, maar ook hun slimme en innovatieve economische transformatie, zodat ze banen voor personen met een beperking zouden kunnen creëren.

2.3.1. Contextuele en diagnostische elementen

Brupartners benadrukt dat toegang tot huisvesting niet alleen moet worden bereikt door het creëren van nieuwe woningen, maar ook door toegankelijke en betaalbare woningprijzen. De woningen moeten in overeenstemming zijn met de gezinssituaties.

2.3.2. Prioriteiten per geselecteerde specifieke doelstelling

Specifieke doelstellingen 4.3 en 4.4

Brupartners wil zich ervan vergewissen dat de dagcentra en de sport- en culturele sectoren in deze doelstelling wel degelijk in aanmerking worden genomen.

2.4 S.D. 5 : Een Europa dat dichterbij de burger staat door bevordering van de duurzame en geïntegreerde ontwikkeling van alle soorten gebieden en lokale initiatieven

Brupartners wil zich ervan vergewissen dat de sportsector in deze doelstelling wel degelijk ook in aanmerking wordt genomen, gezien deze eveneens een middel tot individuele en collectieve emancipatie is.

Specifieke doelstelling 5.1

Brupartners is van mening dat er in de meest kwetsbare achtergestelde wijken in een geprioriteerde verhoging van de capaciteit in crèches en kleuterscholen moet worden voorzien (en dat dit niet alleen als een mogelijkheid moet worden beschouwd).

*
* *